

No: 1013 – Mahreç İşareti

ARAPGİR MANUSA DOKUMASI

Tescil Ettiren
ARAPGİR BELEDİYESİ

Bu coğrafi işaret, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında 11.09.2020 tarihinden itibaren korunmak üzere 26.01.2022 tarihinde tescil edilmiştir.

Tescil No	: 1013
Tescil Tarihi	: 26.01.2022
Başvuru No	: C2020/253
Başvuru Tarihi	: 11.09.2020
Coğrafi İşaretin Adı	: Arapgir Manusa Dokuması
Ürün / Ürün Grubu	: Dokuma / Dokumalar
Coğrafi İşaretin Türü	: Mahreç işareti
Tescil Ettiren	: Arapgir Belediyesi
Tescil Ettirenin Adresi	: Köseoğlu Mah. Hükümet Cad. No:7 Arapgir MALATYA
Coğrafi Sınırı	: Malatya ili Arapgir ilçesi
Kullanım Biçimi	: Arapgir Manusa Dokuması ibaresi ve mahreç işareti amblemi, ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde yer alır. Ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde kullanılmadığında, Arapgir Manusa Dokuması ibaresi ve mahreç işareti amblemi, işletmede kolayca görülecek şekilde bulundurulur.

Ürünün Tanımı ve Ayırt Edici Özellikleri:

Arapgir Manusa Dokuması, yün ve pamuklu ipliklerle yollu ve nakışlı olarak jakar tezgâhlarda üretilen mekikli el dokumasıdır.

Arapgir Manusa Dokumasında desenler için 20, çözgü için de 40 numara yün veya pamuk ipliği kullanılır. Dokumaların genişliği ve kalınlığı sabit değildir, dokumadan yapılacak ürüne uygun olarak değişir.

Arapgir Manusa Dokuması; yastık, yorgan yüzü, çarşaf, sofrta takımı desenli gömlek, pijama, yazma, şalvar, başörtüleri, kuşak ve mahalli giyimde kullanılan çiçekli kumaşlar gibi pek çok ürünün yapımında kullanılır.

Kullanım alanına göre en çok lacivert ve kırmızının yanı sıra turuncu, yeşil, mavi, kahverengi ve siyah renklerde dokunur. Dokumada kullanılan desenler; kemha, arap dudağı, kırmızı çiçekli, lacivert çiçekli, simsimi, ufak kareli, yılan eğrisi, sandıklı, kuşgözü, badem, badem dal çiçek, muş çiçek, altıparmak, beş parmak gibi desenlerdir.

Arapgir Manusa Dokumasının geçmişi 19 yy'a dayanır. Arapgir ilçesinin dokumacılığında önemli bir yere sahiptir. Coğrafi sınıra özgü üretim metodu, ustalık becerisi gerektirir. Bu sebeplerle coğrafi sınır ile ün bağı bulunur.

Üretim Metodu:

Arapgir Manusa Dokuması üretiminde yörede kuyu ismi verilen çukur tezgâhlar kullanılır. Kuyu ismi dokuyucunun çukur kısma oturarak dokumasından kaynaklanır. Bu tezgâhlar; boyu 250 cm, eni ise 160 cm iskelet üzerine kurulur. Kuyu ise 50-60 cm derinliğinde 70-80 cm genişliğinde olup dokuyucunun rahat edeceği şekilde yapılmıştır. Dokuma tezgâh parçaları; ana gövde, ana gövdeye bağlı alt maber, üst maber, çapraz değnekleri, kuş, gücü (kücü) ve çerçeve, tefe (tüfe) tarak, ayaklar, mitit (cımbar) kumaş maberi (selmin) gereçler olarak da mekik, masura, çıkırık, gücü ve tarak tığı, karşılık, çözgü çekeceği ve eli çekendir. Arapgir Manusa Dokumasının tezgâhları jakar el dokuma tezgâhıdır. Üzerinde dokunacak desene göre delikler açılmış bir kartonun bir silindire sarılarak çözgü ipliği ayırma kutusu bulunması bu tezgâhın özelliğidir. Gücü tellerini taşıyan iğneler, bu deliklerin karşısına rastladıklarında sabit kalmakta öbürleri ise kayarak düşer. Seçilen gücü telleri de pedal yardımıyla aşağı çekilir. Böylelikle her bir çözgü ipliği tek tek kontrol edebildiği için çeşitli desenler dokumak mümkündür. Ayrıca bezyağı, dimi, saten ve krep gibi temel bağlama türleriyle dokunan değişik figürlerin özel ipliklerle doku içine işlendiği lanse dokuma tekniği kullanılır.

Dokumalarda kullanılan ipler 20 ve 40 numara yün veya pamuk ipliğidir. Çözgü ipleri 40 numara iplik, desenler için ise 20 numara iplik kullanılır. Dokumaların genişliği ve kalınlığı sabit olmayıp, dokumadan yapılacak ürüne uygun olarak değişir.

Coğrafi Sınır İçerisinde Gerçekleşmesi Gereken Üretim, İşleme ve Diğer İşlemler:

Arapgir Manusa Dokumasının geçmişi eskiye dayanır. Coğrafi sınırın el sanatı ürünleri içinde önemli bir yere sahiptir. Bu sebeplerle coğrafi sınır ile ün bağı bulunduğundan, üretimin tüm aşamaları belirtilen coğrafi sınır içerisinde gerçekleşir.

Denetleme:

Denetimler; Arapgir Belediyesinin koordinatörlüğünde ve Arapgir Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü, Arapgir Turizm Geliştirme Kooperatifi ile Arapgir İlçe Halk Eğitim Müdürlüğünden konuda uzman birer üyenin katılımıyla oluşan 3 kişilik denetim mercii tarafından düzenli olarak yılda bir kez, ayrıca ihtiyaç duyulduğunda ve şikâyet halinde her zaman yapılır.

Denetim mercii; üretimde kullanılan iplik, dokuma tezgâhı ve diğer araç ve gereçlerin uygunluğunu; özellikle dokuma tekniği olmak üzere üretim metoduna uygunluğu ve Arapgir Manusa Dokuması ibaresi ile mahreç işareti ambleminin kullanımının uygunluğunu denetler.

Denetim mercii, kamu kuruluşlarından veya özel kuruluşlardan veya bunlarda görevli uzman gerçek veya tüzel kişilerden denetimin gerçekleştirilmesi sırasında faydalanabilir veya hizmet satın alabilir. Tescil ettiren, hakların korunmasında hukuki süreçleri yürütür.